

Toimintakertomus 2024

Hyvinvointipalvelut

lin kirjasto

Sisältö

1. Yleistä vuodesta 2024

lin kirjaston vuoden 2024 toiminta painottui vahvasti lasten ja nuorten lukutaitoa tukevaan työhön. lin kirjasto ja yläkoulut toteuttivat keväällä 2024 hankkeen *Faktaa vai fiktiota? -Kriittistä lukutaitoa nuorille*. Tavoitteena oli edistää nuorten monilukutaitoa, erityisesti kriittistä lukutaitoa sekä kehittää kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä muuttuvassa mediaympäristössä. Hankkeen kohderyhmänä olivat 7.-luokkalaiset. Kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyö oli tiivistä ja lukutaitotyötä toteutettiin Kirjastopolun ja yhteistyösuunnitelmien mukaisesti järjestämällä kirjavinkkauksia, pop up -kirjastoja, kirjailijavierailuja ja kirjaston käytön opetuksia. Kirjaston kokoelmassa on ollut toukokuusta asti lainattavia Nepsy-kasseja, jotka tehtiin yhteistyössä lin opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa. Myös yhteistyö Pohteen neuvolapalvelujen kanssa aloitettiin.

Vuosi 2024 oli lin 650 juhluvuosi. Kirjasto järjesti li-aiheisen kirjoituskilpailun, johon osallistui yhteensä 136 kirjoittajaa. Kolme parasta palkittiin jokaisesta sarjasta (lapset, nuoret, aikuiset). Kirjasto toimitti lin 650-vuotisjuhlahistoriikin, joka jaettiin jokaiseen kotitalouteen lissä sekä järjesti kaksi lin historialuentoa.

Kirjasto järjesti monipuolisesti tapahtumia kaikenikäisille koko juhluvuoden ajan. Erilaiset kirjailijavierailut, perinneporinat, elokuvanäytökset, lastenlaurantait sekä lukupiirit olivat osa kirjaston perustoimintaa. Kirjasto teki ohjelmaa yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa lin taiteiden iltoihin sekä Valon juhlan viikolle.

Lainaus kasvoi edelleen edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 % ja kirjalainaus 1 %. Sekä aikuisten että lasten kirjalainaus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Etenkin aikuisten tietokirjojen lainaus kasvoi - yli 5% vuoteen 2023 verrattuna. Kirjaston kävijämäärät pysyivät edellisvuoteen verrattuna suhteellisen samoina. Omatoimikirjastot mahdollistivat kirjastokäynnit palveluaikojen ulkopuolella ja kiertävä kirjasto tavoitti lapset kyläkouluilla ja päiväkodeissa. Kirjasto tarjosi kuntalaisille

yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin sekä kohtaamisiin kirjaston tiloissa. Kirjaston toiminta pohjautuu lin hyvinvointisuunnitelman ja kulttuurihyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin.

Kirjasto tarjosi monipuoliset painetut ja digitaaliset aineistot kuntalaisten käyttöön. eKirjaston kautta kuntalaisten käytössä oli 10 tietokantaa. Suosituimpia e-aineistoja olivat e-äänikirjat ja etäkäyttöiset aikakauslehdet.

Kirjasto mahdollistaa eri-ikäisille pääsyn tarinoihin ja tietoon, opastaa tiedonhaussa ja antaa mediakasvatusta ja digitukea. Koulut, varhaiskasvatus ja neuvolapalvelut ovat kirjaston tärkeitä yhteistyökumppaneita; yhteistyön kautta tavoitetaan kattavasti lapset, nuoret ja alle kouluikäisten perheet. Kirjasto on monipuolisen lukutaidon tukija.

Iin kirjaston toiminta 2024

Toimipisteet	Aukiolotunnit	Kävijät (sisäänkirjautumiset)	Laina
Iin pääkirjasto	2710	62 654	156624
Iin omatoimi	2065	(5602)	
Kuivaniemen kirjasto	1124	9452	19266
Kuivaniemi omatoimi	3596	(2090)	
Kiertävä kirjasto (KiKi)	(141)	3504	15252
Kirjastot yhteensä	9495	72038	191667

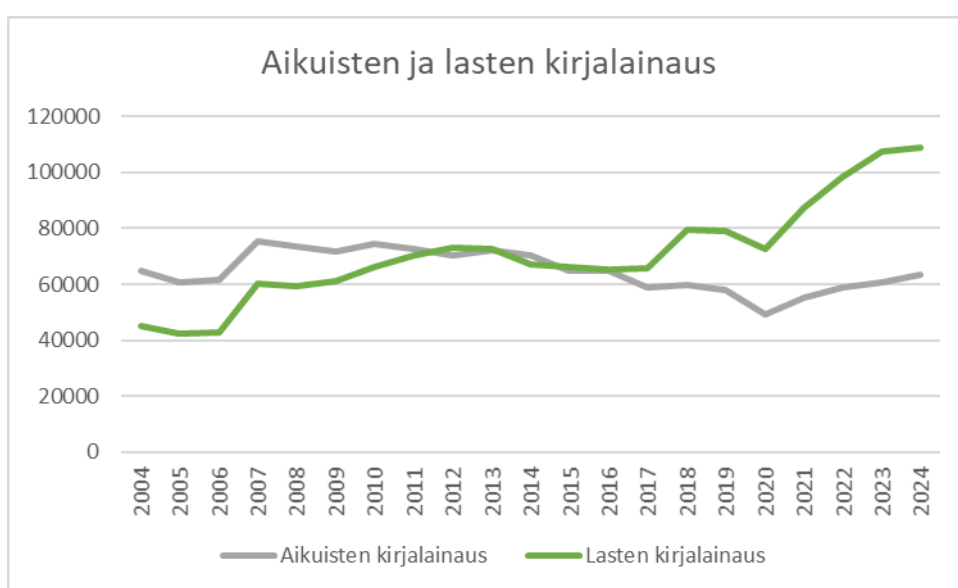
* Kiertävän kirjaston tunnit/kävijät eivät sisälly yhteensä -tilastoon (valtakunnallinen tilasto-ohje).

Omatoimikirjaston sisäänkirjautumiset (kirjautuneet asiakkaat) sisältyvät kävijöihin.

Lastenkirjastotyö on tärkeä osa kirjaston toimintaa. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden osuus kirjalainoista on 63 %. Kirjastopolku on lin kirjaston ja lin koulujen yhteistyösuunnitelma ja osa kunnan opetussuunnitelmaa. Lapsille opetetaan

kirjastonkäyttöä, tiedonhankintaa, vinkataan kirjoja ja järjestetään satutuokioita. Kiertävä kirjasto eli KiKi palvelee erityisesti kouluja ja varhaiskasvatusyksiköitä, joista matkaa kirjastoon on yli 1,5 km. Kirjaston kokoelmassa on ollut toukokuusta asti lainattavia Nepsy-kasseja, jotka tehtiin yhteistyössä lin opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa. Kassien aihepiirit liittyvät tunteisiin, toiminnanohjaukseen, rauhoittumiseen ja aistisäätelyyn. Kasseista löytyy kirjoja, erilaisia aisteja stimuloivia esineitä sekä voima- ja vahvuuskortteja. Tarkoitus on, että perheet löytäisivät kassien kautta apua arkeen. Vuonna 2024 aloitettiin myös yhteistyö Pohteen neuvolapalveluiden kanssa.

Erityyppisillä tapahtumilla ja monipuolisella viestinnällä kirjasto pyrki tavoittamaan laajasti erilaisissa elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kirjaston järjestämissä tapahtumissa oli yhteensä kävijöitä 4133, ja niitä järjestettiin 114. Käyttäjäkoulutuksia järjestettiin yhteensä 75 ja koulutuksiin osallistui yhteensä 1040 henkilöä. Kiertävä kirjasto kiersi kouluilla vuoden aikana yhteensä 40 kertaa, ja 3456 0-6. luokan oppilasta. Kirjasto myös jalkautui kirjastotilojen ulkopuolelle erilaisiin tapahtumiin (esim. Eskarista ekalle, hyvinvointi-iltapäivät lisi-areenalla, pop up -kirjastot kouluilla). Faktaa vai fiktiota -hankkeen tapahtumien lisäksi järjestettiin kirjailijavierailuita, musiikkitapahtumia ja koko perheen tapahtumia. Ikäihmisten kotipalvelu ja kirjastokerhot erityisryhmille ovat osa kirjaston kuukausittaista toimintaa. Vuoden 2024 aikana kirjastossa perehdytettiin työhön myös erilaisia työhön tutustujia; kirjastotyöhön tutustui neljä tet-harjoittelijaa,

työkokeilija kahden kuukauden ajan sekä palkkatukityöllistetty puolen vuoden ajan. Kirjasto ehkäisee näin syrjäytymistä antamalla mahdollisuuksia työelämään ja yhteisöön tutustumiseen.

2. Talous ja tärkeimmät tunnusluvut

Talouden osalta lin kirjasto toteutti talousarviossa 2024 asetetut tavoitteet. Talousarviossa toimintakulut olivat 632533 €, toimintakulujen toteuma oli 591416 €.

lin kirjaston tunnuslukuja	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakulut (toteutuneet)	569 122	588 450	600 597	617 081	591416
Kirjastopalvelun hinta/asukas	57,81	59,75	60,59	62,63	55,37
Lainoja/asukas	14,7	17,1	18,25	19,36	19,62
Kokonaislainaus	144 778	168 089	180 914	190 777	191655
Lainaaaja/asukasluku%	34	32,5	34,93	34,66	29,39
Tapahtumien määrä/osallistujat	84/2105	98/3195	114/2721	119/3887	114/4133
Käyttäjäkoulutusten määrä/osallistujat	65/1195	48/777	88/1200	77/1201	75/1040

3. Avustukset ja hankkeet

Faktaa vai fiktiota? -Kriittistä lukutaitoa nuorille

lin kirjasto ja yläkoulut toteuttivat keväällä 2024 hankkeen *Faktaa vai fiktiota? -Kriittistä lukutaitoa nuorille*. Tavoitteena oli edistää nuorten monilukutaitoa, erityisesti kriittistä lukutaitoa, sekä kehittää kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä muuttuvassa mediaympäristössä. Hankkeen kohderyhmänä oli 7. luokat. Heille järjestettiin koulupäivän aikana disinformaatiotyöpajoja, joissa perehdyttiin erilaisiin harhaanjohtamismenetelmiin mediassa. Lisäksi opetus-, kirjasto- ja nuorisopalveluiden henkilökunnalle järjestettiin aiheeseen liittyvä koulutus. Kouluttaja Harto Pönkä oli mukana myös vanhemmille suunnatussa keskustelutilaisuudessa, joka järjestettiin yhteistyössä kansalaisopiston kanssa. Hankkeeseen saatiin 12 000 € valtionavustusta.

Tulevaisuuden vihreää kirjastoa rakentamassa -hanke (AVI) siirrettiin vuodelle 2026, koska Ilmastoareenan toteutus siirrettiin osaksi Oulu2026-vuoden ohjelmaa. Vuosina 2024-25 ei järjestetty/ järjestetä Ilmastoareenaa.

